Umenhoffer István

ANTHONY M. LUDOVICI

Az elveszett filozófus

Ha Ludovici megkapta volna az őt megillető elismerést, ma nagy konzervatív gondolkodóként tartanák számon. Ezzel szemben a helyzet az, hogy gyakorlatilag ismeretlen az európai és amerikai konzervatív körökben. Russel Kirk *The Conservative Mind* (London, 1954) című munkája nem is említi, miként Roger Scruton *The Meaning of Conservatism* (London, 2. kiad. 1984) című műve sem.

Igazság szerint Ludovici konzervativizmusa zavarná azokat a gazdasági liberálisokat, akik manapság a konzervatív elnevezés alatt tényked-nek. Ő nem volt a közgazdasági tanok megszállottja, sohasem igyekezett behízelegni magát a kisebbségek kegyeibe, és nem változtatta álláspontját ötévente a szabadelvűek kedvéért.

✣

Anthony Mario Ludovici (1882–1971) angol filozófus, nietzscheiánus társadalomkutató és -kritikus volt. Talán az arisztokrácia támogatójaként vált a legismertebbé, a 20. század elején pedig kétségtelenül a legjelentősebb brit konzervatív szerzők egyike volt. Fő témái közé tartozott a metafizika, a politika, a közgazdaságtan és a vallás, de foglalkoztatták a nemek és rasszok közti különbségek, illetve az eugenika is.

1882. január 8-án született Londonban, Albert Ludovici festőművész és Marie Cals gyermekeként. 1920. március 20-án vette nőül Elsie Finnimore Buckley-t. Tanulmányait magánúton, Angliában és külföldön végezte. Néhány évet Németországban töltött, ahol Nietzsche műveit tanulmányozta eredeti nyelven. Több nyelven folyékonyan beszélt.

Családi indíttatásának és apai örökségének megfelelően karrierje festőművészként indult: festett és könyveket illusztrált, majd a híres szobrász, Auguste Rodin magántitkára lett. Végül azonban az írás felé fordult, több mint 40 könyvet jegyez szerzőként és 60 fölött van fordításainak száma.

Hazájába visszatérve előadásokat tartott művészeti, politikai és vallási témákban, valamint Nietzsche filozófiájáról. Utóbbiról könyveket is írt *Ki legyen a világ ura? Bevezetés Friedrich Nietzsche filozófiájába* (1909) és *Nietzsche. Élete és művei* (1910) címmel. Steven Aschheim szerint (*The Nietzsche legacy in Germany* [1992] 48. o., lábjegyzet) 1911-es *Nietzsche és a művészet* című munkája *„páratlan kísérlet egy nietzscheiánus művészettörténet megírására az arisztokratikus és a dekadens-demokratikus korszak határán”*. Ebben az évben született az első parlamenti törvény is, amely csökkentette az angol felsőház, a Lordok Házának jogkörét. Ez a határvonal változást hozott Ludovici írásaiban, melyek egyre inkább a politika irányába mozdultak el, és ezirányú érdeklődése csak fokozódott a következő 25 év folyamán.

Az I. világháború alatt tüzérségi tisztként szolgált Armentières és a Somme vidékén, majd

a brit War Office hírszerzési részlegén dolgozott. A háború alatti szolgálataiért megkapta a Brit Birodalom érdemrendjét. A háború után a Nietzsche műveinek első angol fordításait közlő *The complete works of Friederich Nietzsche* szerkesztőjeként ismert Dr. Oscar Levy tanítványa lett. Ludovici is közreműködött a sorozat néhány kötetében.

A Harmadik Birodalomban tett látogatásai és személyes tapasztalatai hatására 1936-ban lelkesedve írt Adolf Hitlerről. Nyíltan ellenséges volt a zsidókkal szemben, antiszemita cikkeket is írt Cobbett álnéven, amelyek *A zsidók és a zsidók Angliában* címmel jelentek meg (1938).

A II. világháború után Ludovici hirtelen az ismeretlenség homályába vész. 1971-ben, 89 évesen hunyt el az angliai Ipswichben, s mintegy 70 000 angol fontot – ez ma 630 000 amerikai dollárnál is többet tenne ki – hagyott örökül Edinburgh egyetemére, a fajkeveredés kutatására. Ennek eredményei bizonyára érdekelték volna az olvasztótégely-elmélet és a szegregáció támogatóit egyaránt. Edinburgh azonban visszautasította a pénz megjelölt célokra történő felhasználását, és egyharmadát a végrendelet végrehajtóinak beleegyezésével a Huntington-féle vitustánc (*chorea*) tanulmányozására fordították.

Anthony M. Ludovici (1882–1971)

✣

A konzervatív szemléletmódra vonatkozó gondolatait Ludovici egyik legjobb könyvében, a *Konzervativizmus védelmében* (*A defence of Conservatism*) foglalta össze. Ebben kifejti, hogy a konzervatívoknak bízniuk kell a ruralizmusban, mert a vidék népe sokkal realisztikusabban látja az életet. Ludovici maga is az English Mistery és az English Array tagja volt: ezek az 1930-as évek kevéssé ismert csoportjai, melyek támogatták a ruralizmust, az angol nacionalizmust és decentralizációt.